

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk,
carh@jm.dk
Sagsnr.: 2025-13251

16. september 2026

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af »Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2026-2030«)

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslaget.

Danske Advokater anerkender behovet for en effektiv straffesagskæde, men finder det betænkeligt, at flere af lovforslagets effektiviseringer sker på bekostning af centrale retssikkerhedsgarantier.

Det gælder navnlig den personlige deltagelse i retsmøder og domstolskontrollen med indgribende efterforskningsskridt.

Økonomiske og ressourcemæssige hensyn bør efter Danske Advokaters opfattelse ikke føre til en svækkelse af borgernes retssikkerhed.

Danske Advokater har på den baggrund følgende bemærkninger.

1. Øget anvendelse af videodeltagelse

Lovforslaget indebærer en betydelig udvidelse af anvendelsen af videodeltagelse i straffesager, jf. navnlig lovforslagets pkt. 2.10, s. 63 ff.

Danske Advokater finder det betænkeligt, at videodeltagelse på flere områder ændres fra at være en mulighed til i praksis at blive udgangspunktet. Fysisk tilstedeværelse i retten er ikke alene et spørgsmål om praktik. Det har betydning for tiltaltes mulighed for at deltage reelt i egen sag, kommunikere med sin forsvarer og opleve den rettergang, som kan føre til frihedsstraf eller andre indgribende retsfølger.

Det gælder ikke mindst i tilståelsessager. Lovforslaget udvider adgangen til videodeltagelse fra sager med fængsel indtil 1 år til sager med fængsel indtil 2 år og til sager om bl.a. udvisning og en række forbud. Selv om skyldsspørgsmålet er erkendt, kan rettens umiddelbare indtryk af tiltalte og dennes personlige forhold have afgørende betydning for sanktionsfastsættelsen.

Efter Danske Advokaters opfattelse bør fysisk fremmøde derfor fortsat være det klare udgangspunkt, når der kan blive tale om frihedsstraf.

Lovforslaget giver desuden videodeltagelse en væsentlig større rolle for frihedsberøvede personer. I en række tilfælde bliver politiets vurdering af risikoen ved transport eller bevogtning afgørende for, om udgangspunktet bliver deltagelse via video. Retten kan ganske vist bestemme fysisk fremmøde, hvis videodeltagelse findes betænkelig.

Danske Advokater finder, at det bør være retten – og ikke politiet – der træffer afgørelse om, hvorvidt hensynet til sikkerhed konkret kan begrunde, at en sigtet eller tiltalt ikke møder fysisk i retten. Manglende transport- eller bevogtningsressourcer bør ikke i praksis begrænse den enkeltes mulighed for fysisk deltagelse i egen straffesag.

2. Polititjenestemænds vidneforklaringer via video

Lovforslaget lægger endvidere op til, at politiansatte i en række straffesager som udgangspunkt afgiver vidneforklaring via video, medmindre retten finder dette betænkeligt.

Danske Advokater finder denne ændring principielt betænkelig. Umiddelbar bevisførelse giver retten, forsvareren og tiltalte mulighed for direkte at iagttage og afhøre vidnet. Dette kan have særlig betydning i sager, hvor en polititjenestemand's forklaring indgår som et centralt bevis.

Efter Danske Advokaters opfattelse bør administrative og ressourcemæssige hensyn ikke føre til, at en bestemt gruppe af vidner som udgangspunkt fritages for fysisk fremmøde. Dette gælder ikke mindst polititjenestemænd, som ofte optræder som vidner for anklagemyndigheden. Fysisk fremmøde bør derfor fortsat være udgangspunktet, navnlig når polititjenestemandens forklaring har betydning for bevisbedømmelsen.

3. Indgreb i meddelelseshemmeligheden - mindre hyppig domstolskontrol

Det foreslås at forlænge den maksimale periode for bl.a. indgreb i meddelelseshemmeligheden, observation, dataaflysning og hemmelig ransagning fra 4 til 8 uger ad gangen, jf. pkt. 2.4, s. 30 ff.

Danske Advokater finder forslaget retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Der er tale om meget indgribende efterforskningsmidler, hvor den løbende domstolskontrol udgør en central retssikkerhedsgaranti. En fordobling af perioden indebærer samtidig, at rettens prøvelse af, om betingelserne fortsat er opfyldt, kan ske væsentligt mindre hyppigt.

Hensynet til at reducere ressourceforbruget ved anmodninger om forlængelse bør ikke i sig selv kunne begrunde en mindre intensiv domstolskontrol med så indgribende efterforskningsskridt.

Danske Advokater anbefaler derfor, at den gældende 4-ugersfrist fastholdes.

Sammenfattende bemærkninger

Danske Advokater er bekymret for den samlede retning i lovforslaget. Flere af forslagene har til formål at frigøre ressourcer og effektivisere straffesagskæden, men indebærer samtidig en svækkelse eller reduktion af centrale processuelle garantier for den enkelte.

Netop på strafferetsområdet bør udgangspunktet efter Danske Advokaters opfattelse være, at jo mere indgribende beføjelser staten har over for borgeren, desto større krav må der stilles til retssikkerhed, domstolskontrol og reel adgang til en retfærdig proces.

Det giver derfor anledning til principiel bekymring, hvis hensynet til drift, effektivisering og økonomi tillægges en sådan vægt, at det sker på bekostning af grundlæggende retssikkerhedsgarantier. Retssikkerhed bør ikke gradbøjes ud fra administrative eller ressourcemæssige hensyn.

Danske Advokater opfordrer derfor til, at hensynet til retssikkerheden tillægges større og mere selvstændig vægt i den endelige udformning af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Mette Hoeck

Juridisk konsulent

Danske Advokater